

2018/061

ONTVANGEN 24 JULI 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Avans Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 90.116
4800 RA BREDA

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **19 JULI 2018**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid nevenvestiging Ad Small Business en Retail
Management in Roosendaal

Onze referentie
1386908

Uw brief van
20 april 2018

Referentie
18B000428

Bijlagen
1

Geacht College,

Met uw brief van 20 april 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 mei 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Small Business en Retail Management tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Roosendaal. De opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel Economie en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 26 juni 2018, kenmerk 2018/061, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de Associate degree-opleiding Small Business en Retail Management tevens als bekostigde opleiding te verzorgen in Roosendaal. Ik constateer bovendien, conform de brief van de CDHO van 10 juli 2018, kenmerk 2018/061, dat de toepassing van artikel 14 van de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), in dit geval niet leidt tot een gunstiger uitkomst.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 van de WHW. Voorts zijn de Beleidsregel en de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

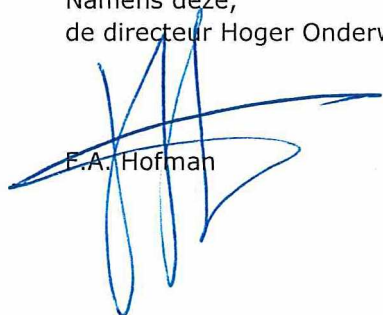
Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden a en b van artikel 15, eerste lid, van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftcommissie, Postbus30205, 2500 GE in Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk/onder 'Oneens met Duo'.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
1386908

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

E.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nevenvestiging voltijd hbo Ad Small Business en Retail Management Avans Hogeschool Roosendaal	2018/061	26/06/2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 18/05/2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Avans Hogeschool om de Associate degree Small Business en Retail Management (SBRM) als nevenvestiging te verzorgen in Roosendaal (brief van 20 april 2018 met kenmerk 18B000428). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Avans Hogeschool om de Ad Small Business en Retail Management als nevenvestiging in Roosendaal te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil deze Ad als nevenvestiging in Roosendaal aanbieden. In 's-Hertogenbosch biedt aanvrager de Ad SBRM aan (deeltijd en duaal). In 2016 startte aanvrager een nevenvestiging in Breda (deeltijd). Het gaat om een Nederlandstalige hbo Ad in het Croho onderdeel Economie. De opleiding omvat 120 EC en zal in voltijd worden aangeboden. De opleiding is toegankelijk voor

studenten met een mbo-4, havo of vwo diploma, zonder nadere (profiel) eisen. Aanvrager wil deze studenten opleiden tot startende (zelfstandige) ondernemers of managers in het MKB.

Aanvrager doet een beroep op criterium a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 15 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub a Beleidsregel (behoefte)

Aanvrager stelt dat de opleiding SBRM aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar de Strategische Agenda 2015-2025 (De Waarde(n) van weten) van het departement van OCW, uw brief aan de Tweede Kamer van 5 juni 2015 (kenmerk 7550), de strategische visie hbo 2025 van de Vereniging Hogescholen 'Wendbaar en weerbaar' en het rapport 'Klaar voor de groei? Monitor uitrol Associate degrees' van SEO uit 2015. De voorgenomen Ad SBRM draagt naar het oordeel van de commissie bij aan het verwezenlijken van het beleid met betrekking tot opscholing van mbo'ers en de vormgeving van flexibel en vraaggericht onderwijs. De commissie stelt aan de hand van de Strategische Agenda, de brief aan de Tweede Kamer van 5 juni 2015 vast dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager heeft de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte onderbouwd aan de hand van deskresearch van Lexnova (maart, april 2018). In dit deskresearch wordt ingegaan op cijfers van het ROA naar opleidingstype en beroepsgroep en op cijfers van het regionaal Platform West-Brabant, CBS, ABP en de Kamer van Koophandel. Naast het deskresearch heeft Lexnova een kwantitatief arbeidsmarktonderzoek onder werkgevers uitgevoerd. Daarnaast heeft aanvrager 15 werkgevers door Lexnova laten interviewen. De verwijzingen naar ECABO, de behoefte aan Ad-opleidingen in het ECABO domein (maart 2014) zijn niet bij de afweging betrokken omdat dit onderzoek betrekking heeft op een prognose voor de periode 2014 tot 2018. De commissie heeft voor de beoordeling tevens ROA AIS geraadpleegd.

Aanvrager stelt dat het nagenoeg onmogelijk is om een valide inschatting te maken van het aantal banen op Ad-niveau op grond van ROA AIS. Dit omdat Ad's jonge opleidingen zijn en er volgens aanvrager nog geen directe prognoses voor afgestudeerden beschikbaar zijn. Aanvrager zegt dat het niet de insteek van de opleiding is om afgestudeerden af te leveren die in loondienst gaan. De commissie constateert dat uit de ROA opleidingsindeling blijkt dat de Ad SBRM valt onder het opleidingstype hbo marketing en commerciële economie. Lexnova gaat in haar onderzoeken ook in op het opleidingstype hbo bedrijfskunde en hrm en de beroepsgroep winkeliers en teamleiders detailhandel. De commissie is uitgegaan van het opleidingstype hbo marketing en commerciële economie omdat dit opleidingstype op grond van de ROA opleidingsindeling betrekking heeft op deze opleiding. Afgestudeerden van deze opleiding, maar ook van andere opleidingen binnen het opleidingstype hbo marketing en commerciële economie kunnen een eigen onderneming starten. Zij kunnen ook in uiteenlopende commerciële beroepen aan de slag zonder dat zij daarbij zelf een onderneming starten. Het andere opleidingstype en de beroepsgroep die aanvrager noemt zijn volgens de commissie minder relevant.

Uit ROA AIS blijkt dat voor afgestudeerden van het opleidingstype hbo marketing en commerciële economie het aantal baanopeningen tot 2022 erg laag is. Het ROA verwacht 13.900 baanopeningen voor deze afgestudeerden, terwijl de instroom van schoolverlaters die de arbeidsmarkt betreden ruim dubbel zo hoog ligt, namelijk 29.500 schoolverlaters. ROA verwacht

geen knelpunten voor de toekomstige personeelsvoorziening tot 2022. Aanvrager is van oordeel dat het voor mbo-4 studenten van verwante opleidingen zinvol is om door te studeren in het hoger onderwijs. De commissie constateert echter dat de arbeidsmarktverwachtingen voor het opleidingstype mbo 4 detailhandel er niet goed uitzien. De verwachte instroom van schoolverlaters (24.300) is een stuk hoger dan het verwachte aantal baanopeningen (18.500). Voor dit opleidingstype worden vrijwel geen toekomstige knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht. De uitbreidingsvraag en de vervangingsvraag worden door het ROA als laag getypeerd. Omdat de arbeidsmarkt op hbo niveau er nog slechter uitziet dan op mbo niveau constateert de commissie dat doorstuderen op hbo niveau niet leidt tot betere kansen op de arbeidsmarkt voor mbo'ers die voor deze Ad kiezen. De commissie stelt op grond van bovenstaande vast dat Nederland teveel studenten op commercieel-economisch vlak opleidt.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo marketing en commerciële economie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		4200	4	0.7	laag
hbo marketing en commerciële economie	verwachte vervangingsvraag tot 2022		9600	9	1.5	laag
hbo marketing en commerciële economie	verwachte baanopeningen tot 2022		13900	13	2.1	erg laag
hbo marketing en commerciële economie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		29500	28	4.3	hoog
hbo marketing en commerciële economie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.16				geen
hbo marketing en commerciële economie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.16				slecht
<i>Bron: ROA AIS, arbeidsmarktprognoses tot 2022</i>						

Advies- en onderzoeksbureau Lexnova heeft in maart 2018 voor aanvrager een kwantitatief arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd onder 100 potentiële werkgevers. Deze enquête is uitgevoerd onder werkgevers in een straal van 60km rondom Roosendaal. 21% van deze werkgevers heeft aangegeven dat er zeker behoefte is aan werknemers met een afgeronde Ad SBRM in de regio Roosendaal. 59% van de geraadpleegde werkgevers denkt dat hier misschien sprake van is. De werkgevers is ook gevraagd of zij binnen hun eigen organisatie behoefte hebben aan een of meerdere medewerkers met een afgeronde Ad SBRM. Slechts 9% van de geraadpleegde werkgevers gaf aan deze behoefte zeker te hebben. 49% gaf aan dat zij misschien deze behoefte verwacht. De commissie is van mening dat de steekproefgrootte van dit onderzoek afdoende is. De mate waarin werkgevers aangegeven hebben deze afgestudeerden in dienst te willen nemen is echter te beperkt om te kunnen spreken van een overtuigende arbeidsmarktbehoefte.

Voorts heeft Lexnova op verzoek van aanvrager telefonische enquêtes onder vijftien werkgevers uitgevoerd. Het adressenbestand is ingekocht bij een gespecialiseerde adressenleverancier. Drie van de vijftien respondenten zijn in het onderzoek met naam genoemd. Dit zijn woonwinkel Maison et Moi, Koninklijke Horeca Roosendaal en sneakerwinkel the Athlete's foot. Uit de enquête blijkt dat de doelstellingen en het nut van de opleiding als zodanig door de bevraagde werkgevers worden gedragen. Ook blijkt dat sprake is van een goede afstemming tussen beroepenveld en de inhoudelijke vormgeving van de opleiding. Echter, slechts drie van de vijftien respondenten gaven aan dat zij de komende jaren 1 tot 3 werknemers verwacht aan te nemen. Het is niet bekend welke werkgevers dit zijn. De reacties zijn opgetekend naar aanleiding van telefonische interviews. Er zijn geen schriftelijke verklaringen verstrekt die meer zekerheid geven, waardoor deze verwachtingen een minder vrijblijvend karakter zouden hebben. De

commissie concludeert dat de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte op grond van dit onderzoek niet is aangetoond.

Ter nadere onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte heeft aanvrager aangegeven dat de groei van de beroepsbevolking in West-Brabant in 2020 zal stagneren en het aantal werkenden tengevolge van ontgroening en vergrijzing vanaf 2020 zal dalen (bronnen: regionaal platform Arbeidsmarkt West-Brabant, alsmede materiaal van CBS, ABP research; bewerking Onderzoek en Informatie, Gemeente Breda, aangehaald in Deskresearch Lexnova). Aanvrager geeft aan dat er tot 2020 in totaal een tekort van 106.500 banen zal ontstaan. Deze tekorten zijn niet nader gespecificeerd naar richting of niveau.

Uit CBS data blijkt dat het aantal zelfstandigen in de periode 2007 tot 2016 in Zeeland en Brabant is gestegen. Uit het deskresearch van Lexnova blijkt dat Zeeland en Brabant voor wat betreft het percentage startende zzp'ers onder het landelijk gemiddelde liggen (KvK, 2018). In de periode 2016-2017 is het aantal zzp'ers in Zeeland met 10% toegenomen. Aanvrager stelt dat uit voornoemde data blijkt dat sprake is van een positief ondernemersklimaat. Uit deze gegevens blijkt echter niet hoeveel ruimte er is voor nieuwe ondernemingen in de regio West-Brabant en Zeeland en hoeveel SBRM'ers ongeveer moeten worden opgeleid.

Alles overwegende is de commissie van mening dat een maatschappelijke behoefte is aangetoond. De arbeidsmarktbehoefte is niet aangetoond. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 15 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub b Beleidsregel (ruimte)

Aanvrager heeft geen beroep gedaan op de zwaartepunten. Om die reden moet de aanvraag voldoen aan alle subcriteria van art. 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel.

Vanaf 21/5/2018 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Avans hogeschool om de Ad SBRM ook in Roosendaal aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. Het verwante onbekostigde aanbod wordt verzorgd door de NCOI (Ad Retailmanagement- en marketing), de LOI (Ad Retail Management) en de Stichting Deeltijd Opleidingen (Ad Retail Management). De instroom in de verwante onbekostigde opleidingen is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen.

Aanvrager heeft de instroom in de vergelijkbare bekostigde Ad's in kaart gebracht.

Eerstejaarsstudenten Ad Small Business en Retail Management (80010)						
	'11-'12	'12-'13	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17
Avans Hogeschool (07GR)	103	51	74	86	92	182
Stenden Hogeschool (22EX)	147	145	122	112	101	136
Saxion Hogeschool (23AH)	81	101	17	4	6	28
Fontys Hogescholen (30GB)	58	76	62	48	69	53
Eerstejaarsstudenten Ad Ondernemen (80080)						
	'11-'12	'12-'13	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17
Windesheim (01VU)				27	58	65
Hogeschool Rotterdam (22OJ)	128	192	180	169	193	189
TOTAAL SBRM + Ondernemen	517	565	455	446	519	653
Bron:	DUO, bewerking KBA Nijmegen					

Aanvrager heeft een onderbouwde prognose gemaakt van de instroom op de locatie van de nevenvestiging op grond van de gegevens van afgestudeerden van verwachte mbo-4 opleidingen in de regio. Aanvrager verwacht dat in het eerste jaar 40 studenten zullen instromen. Aanvrager verwacht vervolgens een toename tot ca. 95 studenten in 2022. De commissie acht deze prognose realistisch. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod (Ad SBRM + Ad Ondernemen) fluctueert. De instroom is het afgelopen jaar met 134 eerstejaars studenten gestegen tot 653 eerstejaars studenten in 2016/17.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding SBRM wordt afgezet tegen de landelijke arbeidsmarktbehoefte dan concludeert de commissie dat er landelijk geen ruimte is voor een Ad SBRM. Op grond van de ROA-cijfers blijkt dat 15.600 studenten meer worden opgeleid dan er baanopeningen zijn. Het bestaande landelijke aanbod kan in ruim voldoende mate in de landelijke arbeidsmarktvaart voorzien.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. De commissie is van mening dat de inbedding is verzekerd. De opleiding wordt gevestigd op de locatie van het Regionaal Ad College Zuidwest Nederland in Roosendaal. Aanvrager werkt samen met de HZ University of Applied Sciences, het ROC West-Brabant, Scalda en ROC Tilburg. Aanvrager heeft aangegeven dat VNO-NCW en MKB-Nederland het initiatief ondersteunen.

Vestiging van de opleiding in Roosendaal heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de opleiding tevens in Roosendaal te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 15 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

voorzitter

Bijlage: beoordelingskader macrodoelmatigheid nevenvestiging

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de criteria genoemd in artikel 15 eerste lid in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid.

De nevenvestigingsplaats van een opleiding kan alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria in art. 15 lid 1 sub a en art. 15 lid 1 sub b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.